

TLHALOSO YA MEMORANDAMO

1. MORERO

Bili ya kabo, 2019 e laola ho ajwa ha tjehele bakeng sa ditlhoko tsa Profense mabapi le selemo sa ditjhele 1 Mmesa 2019 ho isa ho la 31 Hlakubele 2020.

Memorandamo o totobatsa ditekanyetso tsa tjehele e lebeletsweng ho amohelwa le ho etswa bakeng sa selemo le selemo sa 2019 Medium Term Expenditure Framework ("MTEF") nako le ditshenyehelo tse lokelang ho etswa ke Profense.

2. KAKARETISO

Letlotlo la tekanyetso ya 2019 la MTEF le kenyeletsa tjehele eo e seng e le ya motheo wa Mafapha, hammoho le dikabo tse ntjha le tshebetsong ya tjehele. Dikabelo tsena di kenyeletsa dikhaello tsa naha tse amanang le meputso e fanweng ka mekhahlelo, diphetoho tsa dipolotiki, tjehele ya ditjhele tse amohelang naheng ka bophara le ditjhele tse tswang ditjheleteng tsa naha.

Tekanyo ya kakaretso ya ditjhele bakeng sa Profense ya selemo sa ditjhele sa 2019/20 e lekana le **diranta tse dibilione di 37.274**. Sena se fana ka ditjhele tsa ditshebetso tsa bohlokwa tse kgethollwang Lenaneong la Ntshetso-pele ya Setjhaba, Medium Term Strategic Framework 2014-2019 (MTSF), Medium Term Budget Policy Statement (MTBPS) le 2019 MTEF

Letlole la Mmuso wa Profense ya Foreistata le boletsweng esale pele bakeng sa selemo sa 2019/20 ke **diranta tse dibilione di 37.274**, tse kenyelletsang le ho fetisetwa ho tekanyetso e lekanang ya **diranta tse dibilione di 28.186**, dithuso tse nang le dipehelo eleng **diranta tse dibilione di 7.863** ha mmoho le pakeletso ya letlole la profense eleng **dibilione tsa diranta di 1.225**.

LETHATHAMA 1: MAEMO A PROFENSE

R' 000	2019/20	2020/21	2021/22
Palo e feletseng ya Kuno	37 274 018	39 593 184	42 231 989
Kakaretso ya ditshenyehelo tsa profense	37 274 018	39 583 381	42 159 883
Kuno (Letlole la Teboho)	0	9 803	72 106

3. MORERO WA DIKABO

Tekanyetso ya profense ya ditjhele e lekanang le **diranta tse dibilione di 37.274** bakeng sa selemo sa ditjhele sa 2019/20 jwalokaha ho bontshwa ho Letlapa la 2 ka tlase.

Sepheo sa dikabo ke ho fana ka tshebetso le ho nolofalletsa tshebetsong ya lenaneo la khato ya mmuso wa diprofense ka ho totobatsa ho latelang:

- *Ho ntlafatsa boleng ba thuto* ka ho ntlafatsa phihlelo ya menyetla ya thuto;

* Dipalo-palo ho Bili le Memorandamo di kgethollwa ka R '000 difetoletse hammoho le mantswe a dikete, dimilione kapa Dibilione

- *Ho ntlafatsa dipehelo tsa tlhokomelo ya bophelo*, haholo-holo bakeng sa mafutsana, ho fokotsa ho shwa ha masea, bana le batswetse.
- *Ho fokotsa ditlolo tsa molao le ho ntlafatsa tshireletso ya baahi* ke enngwe ya ntho tse ka sehlohlolong tsa profense kahobane e ikemiseditse ho eketsa palo ya basebetsi ba mapolesa ba khethehileng dibakeng tse sa tshwaneng tsa thibelo ya tlolo ya molao.
- *Ho theha ntshetso-pele e tsitsitseng ka ho boloka ditekanyetso tse phahameng tsa boiketlo ba setjhaba mekhweng ya ditshebeletso ho matlafatsa le ho ntlafatsa mekgwa e sa tshwaneng ya ho fana ka mekgwa ya ditshebeletso* le meedi ya mmuso wa profense, hape ke engwe ya dintho tse ka sehlohlolong. Hara mekhwa ya ditjhelete tse amanang le mehaho ya bodulo bakeng sa baithuti, lenane la kaho ya ditsela le tseding
- *Ho matlafatsa lenane la mesebetsi ya Profense ya setjhaba* ka ho eketsa mosebetsi maemong ao ho nang le tlhokahalo e hlakileng ya ho etsa jwalo haholo mapolesa, thuto le bophelo bo botle;
- *Ho kenya tshebetsong Lenaneo la Tshebelotso tsa Setjhaba tse atolisitsweng ("EPWP")* dibakeng tse kang ditshebeletso tsa bophelo, kaho, tlhokomelo le merero ya tshireletso ya tikoloho;
- *Ho eketsa ditshebeletso tsa setjhaba* ho sebitsana le mathata a mosebetsi le ho netefatsa tshireletso ya setjhaba

LETHATHAMA 2: KAKARETSE E HLAHISITSWENG YA KABO MAFAPHENG

R'000	2019/20 Ditekanyetso
Lefapha la Tonakgolo ya Profense	625 682
Ketsamelao ya Freistata	266 242
Tsa Moruo, Tlhabollo ya Dikgwebo tse Nyane, Bohahlaudi le Tikoloho	630 925
Matlotlo a Profense	367 624
Bophelo	11 142 372
Thuto	14 733 214
Tlhabollo ya Setjhaba	1 375 324
Puso ya Kopanelo le tsa Borena	456 135
Mosebetsi ya Setjhaba le Mawa a Tshebetso	1 803 273
Sepolesa, Ditsela le Dipalanngwang	2 888 688
Tlhabollo ya Temo le Dibaka tsa Mahaeng	821 354
Dipapadi, Bonono, Botjhaba le Boikgathollo	753 543
Tsa Bodulo ba Batho	1 409 642
Palo e felletseng	37 274 018

4. TSHOHLO

4.1 Ditjhelete tsa Profense

Kakaretso ya ditjhelete tsa Profense e fumaneha ho Lethathamo la 3 le latelang ka tlase, Mme e bona kakaretso ya **diranta tse dibilione di 37.274**, **diranta tse dibilione di R39.593** le **diranta tse dibilione di R42.232** bakeng sa selemo sa ditjhelete sa 2019/20, 2020/21 le 2021/22 ka tsela e tshwanang.

* Dipalo-palo ho Bili le Memorandamo di kgethollwa ka R '000 difetoletse hammoho le mantswe a dikete, dimilione kapa Dibilione

LETHATHAMA 3: DITJHELETE TSA PROFENSE

R'000	2019/20	2020/21	2021/22
Kabo e Lekanang	28 186 642	30 337 928	32 411 131
Matlole a thuso ya ditjhelete	7 862 754	7 985 223	8 569 861
Kakaretso etswang Mmuso wa naha	36 049 396	38 323 151	40 980 992
Letlole la Profense	1 224 622	1 270 033	1 250 997
Palo e feletseng ya Kuno	37 274 018	39 593 184	42 231 989

4.2.1 Tekanyetso ya Ditshebeletso tsa Setjhaba**(a) Bophelo**

Ditekanyetso tsa Lefapha la Bophelo ke **diranta tse dibilione tse R11.142 billion** bakeng sa 2019/20, **diranta tse dibilione tse R11.946** bakeng sa 2020/21, le **diranta tse dibilione tse R12.789** bakeng sa 2021/22. Ditekanyetso dikenyeletsa tsa bophelo bobotle tse ka sehlohlolong tselatelang hara tseding, bakeng sa 2019 MTEF:

- Meriana le Disebediswa tsa meriana
- Ditshebeletso tsa Laboratori (NHLS) le Ditshebeletso tsa Madi
- Ditshebeletso tsa Dijo le Disebediswa tse hlokehang
- Tlhokomelo ya ditshebeletso tsa marang-rang
- Diente tsa bana
- Meriana ya lefu la AIDS
- Polokelo ya Meriana

(b) Thuto

Ditekanyetso tsa Lefapha la Thuto ke **diranta tse dibilione tse R14.733** bakeng sa 2019/20, **diranta tse dibilione tse R15.873** bakeng sa 2020/21 le **diranta tse dibilione tse R17.071** bakeng sa 2021/22. Ditekanyetso dikenyeletsa tse ka sehlohlolong tselatelang hara tseding, bakeng sa 2019 MTEF:

- Tshehetso ya dikolong
- Disebediswa tsa thuso
- Lenaneo la Grade R
- Tshehetso ya bodudi ba baithuti
- Lenanelo la tshehetso la Sehlopha sa leshome
- Pehelo-ntle ya ditefello tsa sekolo
- Kgokahanyo dikolong
- Diprojeke tsa disebediswa tsa bohleweki
- Marang-rang a dikolo ke kenyeletsang tukiso
- Lenaneo la dipalangwang tsa baithuti

* Dipalo-palo ho Bili le Memorandamo di kgethollwa ka R '000 difetoletse hammoho le mantswe a dikete, dimilione kapa Dibilione

(c) Tlhabollo ya Setjhaba

Ditekanyetso tsa lefapha la Tlhabollo ya Setjhaba ke **diranta tse dibilione 1.375** bakeng sa 2019/20, **diranta tse dibilione tse 1.428** bakeng sa 2020/21 le **diranta tse dibilione 1.492** bakeng sa 2021/22. Ditekanyetso tse sehlohlolong hara tse ding:

- Tlhokomelo ya bana bantseng bahola (ECD)
- Kantoru ya ditokelo tsa bana
- Matlafatso ya mahlatsipa
- Dintwa kgahlanong le Basali le Bana
- Setsi sa tlhokomelo ya tlhekefetso ya dithethefatsi
- Khiri ya basebeleng ba setjhaba
- Projeke tsa disebediswa tsa bohleki
- Qeto ya lekgotla bakeng sa NAWONGO

4.2.2 Tekanyetso ya Ditshebeletso tse seng tsa Setjhaba

(a) Lefapha la Tonakgolo ya Profense

Lefapha la Tonakgolo ya Profense lefunana **diranta tse dimilione tse 625.682** bakeng sa 2019/20, **diranta tse dimilione tse 651.631** bakeng sa 2020/21 le **diranta tse dimilione tse 685.442** bakeng sa 2021/22. Ditekanyetso di kenyeletsa,

- Basebeletsi ba tswelopele ya Setjhaba
- Kwetliso le ntshetso-pele ya Foreisitata
- Lenaneo la Puisano ya Profense
- Dibasari tsa Profense le
- Ho matlafatsa karolo ya boikarabelo

(b) Ketsamelao ya Freistata

Lekgotla la Ketsamelao ya Freisitata le abetswe **diranta tse dimilione tse 266.242** bakeng sa 2019/20; **diranta tse dimilione tse 285.521** bakeng sa 2020/21 le **diranta tse dimilione tse R289.197** bakeng sa 2021/22. Dikabo tsena di kenyeletsa hara tseding, Tjhelete tsa tshehetso ya Dipolotiki le kabelo ya setjhaba.

(c) Tsa Moruo, Tlhabollo ya Dikgwebo tse Nyane, Bohahlaudi le Tikoloho

Tjhelete e kana ka **diranta tse dimilione tse 630.925** bakeng sa 2019/20, **diranta tse dimilione tse 661.348** bakeng sa 2020/21 le **diranta tse dimilione tse 684.981** bakeng sa 2021/22. Ditekanyetso dikenyeletsa hara tseding tse latelang:

- Mananeo a Tikoloho
- Phetoho e kgolo ya moruo
- Taolo ya matlakala
- Ho tsosoloswa ha Diresoto
- Tshehetso ya dikgwebo se nyane (SMME's) le dihlopha
- Tshehetso ya bahwebi ba batho batsho

(d) Matlotlo a Profense ya Freistata

Lefapha la Matlotlo a Profense le abetswe **diranta tse dimilione tse 367.624** bakeng sa 2019/20 le **diranta tse dimilione tse 372.693** bakeng sa 2020/21 le **diranta tse dimilione tse 388.975** bakeng sa 2021/22. Ditekanyetso tsa lefapha lena di kenyeletsa hara tseding, SITA, Mehato ya tshehetso ya ditjhelete, Mananeo a tshehetso ya mmuso wa selehae le Karolo ya Matlafatso a boikarabelo

(e) Puso ya Kapanelo le tsa Borena

Lefapha le abetswe tjhelete e kana ka **diranta tse dimilione tse 456.135** bakeng sa 2019/20, **diranta tse dimilione tse 478.994** bakeng sa 2020/21 le **diranta tse dimilione tse 499.918** bakeng sa 2021/22. Ditekanyetso tsena di lebeleletse ho phetha tse ka sehlohlolong, hara tseding, Lenaneo la tlhwekiso ya dibuka tsa ditjhelete, Lenaneo la thuso tsa mmuso wa selehae le dithuso tsa laeaboratori ya tsametsi mmusong wa selehae.

(f) Mesebetsi ya Setjhaba le Mawa a Motheo

Ditekanyetso tsa Lefapha la Mesebetsi ya Setjhaba le Mawa a Tshebetso ke **diranta tse dibilione tse 1.803** bakeng sa 2019/20, **diranta tse dibilione tse 1.930** bakeng sa 2020/21 le **diranta tse dibilione tse 2.018** bakeng sa 2021/22. Ditekanyetso tsena di lebeleletse ho phetha tse ka sehlohlolong, hara tseding jwale ka Ditefiso tsa thepa, Ditshebeletso tsa mananeo hammoho le Ditefello tsa lekhetho la ditshebeletso tsa mmuso wa selehae. Ditekanyetso tsena dikenyeletsa le tukisetso ya matsete a mawa a tshebetso.

(g) Sepolesa, Ditsela le Dipalangwang

Ditekanyetso tsa Lefapha la Sepolesa, Ditsela le Dipalangwang ke **diranta tse dibilione tse 2.889** bakeng sa 2019/20, le **diranta tse dibilione tse 2.886** bakeng sa 2020/21 le **diranta tse dibilione tse R3.046** bakeng sa 2021/22. Ditekanyetso dikenyeletsa

- Matsete a Mawa a tshebetso
- Tshehetso ya dipalangwang tsa setjhaba
- Hokenya dibiometric le dikhamela tsa CCTV
- Pokello ya ditjhelete (Tshebeletso tsa Poso le Tsamaiso ya Tjhelete)
- Theko ya thepa e lwantshang mello

(h) Tlhabollo ya Temo le Dibaka tsa Mahaeng

Lefapha la Tlhabollo ya Temo le Dibaka tsa Mahaeng le fumantshwa **diranta tse dimilione tse 821.354** bakeng sa 2019/20, **diranta tse dimilione tse 871.396** bakeng sa 2020/21 le **diranta tse dimilione tse 916.891** bakeng sa 2021/22. Ditekanyetso tsena di kenyeletsa Lenaneo la tlhokomelo ya naha, Tshehetso le kwetliso ya borapolasi, Ditshebeletso tsa bongata ba diphoofolo, Lenaneo la Mohoma Mobung, Matsete a mawa a tshebetso le hokenya tshebetsong diprojeke tsa temo.

(i) Dipapadi, Bonono, Botjhaba le Boikgathollo

Lefapha la Dipapadi, Bonono, Botjhaba le Boikgathollo le fumantshwa **diranta tse dimilione tse 753.543** bakeng sa 2019/20, **diranta tse dimilione tse 776.049** bakeng sa 2020/21 le **diranta tse dimilione tse 807.938** bakeng sa 2021/22. Ditekanyetso tsena dikenyeletsa hara tseding, Ntshetso-pele ya Meralo ya tshebetso, bonono le botjhaba, Lenaneo le ekeditsweng la tshebetso ya setjhaba, baetsi ba ditshwantsho, Laeaborari ya Profense le ditshebeletso tsa polokelo ha mmoho le boikgathollo le mafa la naha.

* Dipalo-palo ho Bili le Memorandamo di kgethollwa ka R '000 difetoletse hammoho le mantswe a dikete, dimilione kapa Dibilione

(j) Bodulo ba Batho

Lefapha la tsa Bodulo ba Batho bo abetswe **diranta se dibilione tse 1.410** bakeng sa 2019/20, **diranta tse dibilione tse 1.424** bakeng sa 2020/21 le **diranta tse dibilione tse 1.470** bakeng sa 2021/22. Tekanyetso ena e kenyelletsa haholo tshehetso e nang le dipehelo tse fanang ka ditlhoko tsa bodulo ba batho, Tsosoloso ya tittle deeds le Lenaneo le ekeditsweng la tshebetso ya setjhaba. Ka hodimo ho kabo ya naha ya ditjhelete, ditekanyetso dikenyeletsa tshenyo le ho aha matlo a diphaposi tsepedi.